

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın, Millî Eğitim Bakanı Sayın Yusuf Tekin tarafından Anayasa'nın 98'inci, TBMM İçtüzüğü'nün 96'ncı ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim.

Ay. Sevdâ Erdan Kılıç
İzmir Milletvekili

2025-2026 eğitim-öğretim yılının sonunda ortaya çıkan tablo, Türkiye'de kamusal eğitimin ciddi ve çok boyutlu bir yapısal krizle karşı karşıya olduğunu göstermektedir. Eğitim Sen tarafından hazırlanan yıl sonu raporunda yer alan verilere göre Türkiye'de örgün eğitimde yaklaşık 16 milyon 906 bin öğrenci bulunmaktadır. Toplam eğitim kurumu/okul sayısı 75 bin 467'den 74 bin 40'a gerilemiş; devlete ait kurum/okul sayısı 61 bin 111'den 59 bin 336'ya düşerken, özel okul sayısı 14 bin 352'den 14 bin 700'e yükselmiştir. Devlet okullarında okuyan öğrenci sayısı da 15 milyon 849 bin 271'den 15 milyon 336 bin 143'e gerilemiştir.

Okul öncesi eğitimde özel öğretimin payının yüzde 36'dan yüzde 41'e yükselmesi, eğitimin en erken basamağından itibaren eşitsizliklerin derinleştiğine işaret etmektedir. Özel öğretimin örgün eğitim içindeki payının 2002 yılında yüzde 1,9 iken 2026 yılında yüzde 8'e ulaşması ve özel okulların devlet okullarına oranının yüzde 24 seviyesine çıkması, kamusal eğitim kapasitesinin güçlendirilmesi gereğini açıkça ortaya koymaktadır.

Raporda, Türkiye'de öğrenci başına yapılan eğitim harcamalarının OECD ortalamasının oldukça gerisinde olduğu belirtilmektedir. İlköğretimde öğrenci başına yıllık harcama Türkiye'de 3.914 ABD doları iken OECD ortalaması 10.812 ABD dolarıdır. Ortaöğretimde Türkiye'de öğrenci başına yıllık harcama yine 3.914 ABD doları iken OECD ortalaması 11.932 ABD dolarıdır. Bu fark, eğitimde fırsat eşitliğinin sağlanması bakımından kamu kaynaklarının daha etkin ve adil kullanılmasını zorunlu kılmaktadır.

Okullarda temizlik ve hijyen sorununun yaygınlaştığı, bazı okullarda tek bir temizlik görevlisinin dahi bulunmadığı, sınıfların öğretmenler ve öğrenciler tarafından temizlendiği ifade edilmektedir. Sağlıklı, güvenli ve hijyenik okul ortamı sağlanmadan eğitim hakkının tam ve eşit biçimde kullanılması mümkün değildir.

Öğretmen istihdamında da ciddi sorunlar bulunmaktadır. Devlet okullarında 64 bin 509 sözleşmeli öğretmen görev yapmakta; ücretli öğretmenlik uygulaması ise eğitim sisteminin kalıcı öğretmen ihtiyacını güvencesiz ve düşük ücretli modellerle karşılamaya çalıştığını göstermektedir. Raporda, haftada 30 saat derse giren ücretli öğretmenlerin yaklaşık 24 bin TL civarında ücret aldığı, sigorta primlerinin aylık 19-20 gün üzerinden yatırıldığı ve tatil dönemlerinde ücret ile sigorta güvencesinden mahrum kaldıkları belirtilmektedir.

Çocuk yoksulluğu ve beslenme sorunu da eğitim hakkını doğrudan etkilemektedir. Raporda, Türkiye’de çocuk yoksulluğu oranının yüzde 20’nin üzerine çıktığı, ciddi maddi yoksunluk çeken çocukların oranının ise yüzde 30’un üzerinde olduğu ifade edilmektedir. Boş beslenme çantasıyla okula gelen, sağlıklı gıdaya ve temiz içme suyuna erişemeyen çocukların eğitim hakkından eşit biçimde yararlanması mümkün değildir.

Örgün eğitim dışında kalan çocuklar ile MESEM uygulamasının çocuk işçiliğiyle ilişkisi de ayrıca araştırılması gereken önemli bir başlıktır. Raporda 2025-2026 eğitim-öğretim yılı itibarıyla 611 bin 612 çocuğun örgün eğitim dışında olduğu, geniş tanımlı olarak yaklaşık 2 milyon üzerinde çocuk işçi bulunduğu, 2025 yılında en az 94, 2026’nın ilk 6 ayında ise 23 çocuğun iş cinayetlerinde hayatını kaybettiği belirtilmektedir. Bu veriler, çocukların eğitim hakkı, yaşam hakkı ve sağlıklı gelişim hakkı bakımından ciddi bir kamusal sorumluluğa işaret etmektedir.

Bu bağlamda;

1. 2025-2026 eğitim-öğretim yılı itibarıyla Türkiye genelinde kaç devlet okulu kapanmış, kaç yeni devlet okulu açılmıştır? Bu okulların il, ilçe ve eğitim kademelerine göre dağılımı nedir?
2. Devlet okulu sayısının azalmasına karşılık özel okul sayısındaki artışın gerekçesi nedir? Bakanlığınızın kamusal eğitim kapasitesini artırmaya dönük somut hedefi ve takvimi var mıdır?
3. Okul öncesi eğitimde özel öğretimin payının artmasına karşı Bakanlığınızın dezavantajlı bölgelerde ücretsiz, kamusal ve nitelikli okul öncesi eğitimi yaygınlaştırmaya yönelik planı nedir?
4. 2025-2026 eğitim-öğretim yılı itibarıyla okul öncesi eğitimde devlet okulu ve özel okul sayılarının illere göre dağılımı nedir?
5. Türkiye’de öğrenci başına yapılan eğitim harcamasının OECD ortalamasının gerisinde kalmasının nedenleri nelerdir? Bakanlığınızın öğrenci başına düşen kamu eğitim harcamasını artırmaya yönelik hedefi bulunmakta mıdır?
6. 2025-2026 eğitim-öğretim yılında Türkiye genelinde temizlik personeli bulunmayan okul sayısı kaçtır? Bu okulların illere ve eğitim kademelerine göre dağılımı nedir?
7. Okullarda temizlik, hijyen ve yardımcı hizmetler için kadrolu personel istihdam edilmesi yönünde Bakanlığınızın bir çalışması var mıdır? Varsa bu çalışmanın kapsamı ve takvimi nedir?
8. Okullarda temizlik hizmetlerinin TYP, İUP veya benzeri geçici istihdam modelleriyle yürütülmesinin eğitim kurumlarında süreklilik ve hijyen açısından yarattığı sorunlara ilişkin Bakanlığınızca yapılmış bir etki analizi var mıdır?
9. 2025-2026 eğitim-öğretim yılı itibarıyla Türkiye genelinde kaç ücretli öğretmen görev yapmaktadır? Bu öğretmenlerin branşlara ve illere göre dağılımı nedir?

10. Haftada tam zamanlı derse giren ücretli öğretmenlerin asgari ücretin altında gelir elde etmesine ve sigorta primlerinin 30 gün üzerinden yatırılmamasına ilişkin Bakanlığınızın değerlendirmesi nedir?
11. Ücretli öğretmenlik uygulamasının sonlandırılması ve tüm öğretmen ihtiyacının kadrolu atama yoluyla karşılanması için Bakanlığınızın bir takvimi var mıdır?
12. 2025-2026 eğitim-öğretim yılı itibarıyla kaç sözleşmeli öğretmen görev yapmaktadır? Sözleşmeli öğretmenlerin branşlara ve illere göre dağılımı nedir?
13. 2025 yılı itibarıyla öğretmen ataması bekleyen aday sayısı kaçtır? Branşlara göre atama bekleyen öğretmen sayısı nedir?
14. Türkiye'deki öğretmen açığı Bakanlığınız tarafından kaç olarak hesaplanmaktadır? Bu açığın ücretli öğretmenlik yoluyla kapatılması eğitimde niteliği nasıl etkilemektedir?
15. 2025-2026 eğitim-öğretim yılında okullarda bir öğün ücretsiz yemek ve temiz içme suyu sağlanan öğrenci sayısı kaçtır? Bu uygulamanın illere ve eğitim kademelerine göre dağılımı nedir?
16. Çocuk yoksulluğunun eğitim başarısı, devamsızlık ve okul terkleri üzerindeki etkisine ilişkin Bakanlığınızın güncel verileri nelerdir?
17. Tüm kademelerde öğrencilere bir öğün ücretsiz sağlıklı yemek ve temiz içme suyu verilmesi için Bakanlığınızın bütçe çalışması bulunmakta mıdır? Varsa öngörülen maliyet ve uygulama takvimi nedir?
18. 2025-2026 eğitim-öğretim yılı itibarıyla örgün eğitim dışında kalan çocuk sayısı kaçtır? Bu çocukların yaş, il ve eğitim kademelerine göre dağılımı nedir?
19. Örgün eğitim dışında kalan çocukların yeniden okula kazandırılması için Bakanlığınız tarafından yürütülen programlar nelerdir? Bu programların ulaştığı çocuk sayısı kaçtır?
20. MESEM kapsamında bulunan öğrenci sayısı kaçtır? Bu öğrencilerden kaçının iş kazası geçirdiği, kaçının hayatını kaybettiği ve kaçının yaralandığı Bakanlığınız kayıtlarında yer almaktadır?
21. MESEM kapsamındaki öğrencilerin çalıştıkları işyerlerine yönelik 2025-2026 eğitim-öğretim yılında kaç denetim yapılmıştır? Bu denetimlerde kaç işyeri hakkında işlem uygulanmıştır?
22. MESEM uygulamasının çocuk işçiliğini artırdığı yönündeki eleştiriler karşısında Bakanlığınızın değerlendirmesi nedir? Uygulamaya ilişkin bağımsız bir denetim ve etki analizi yapılmış mıdır?